

(Eko från gångna tider.doc)

Vishetens väg

1 Eko från gångna tider

Mönsterenligt

HF:s plats i svensk väckelsehistoria enligt eget vittnesbörd; att försöka vitalisera en väckelse som blivit till vana. Detta är också EG:s hållning när han här förkunnar om en "tänkt" man som upplevt ;

fromhet hos föräldrarna och som själv i barndomen och ungdomsåren anknutit till denna och blivit ett Guds barn.

ett avfall till "moderat" kristendom utan framtid och till liv utifrån "idealerna, troligen också till ett liv i uppenbar synd.

Denne man får i EG:s förkunnelse lyssna till bevekande vädjanden att vända om för att återfå "det förlorade paradiset".

EG:s målgrupp

EG:s målgrupp är Guds barn som förlorat sitt barnskap genom att leva ett moderat kristet liv, alternativt i uppenbar synd.

Stycke för stycke

Vishetens väg

Ur Amos'samtal med de unga s 235

Som den kunnige läsaren mycket väl inser, är denna betraktelse, utgörande anteckningar från predikstolen, långt ifrån att kunna fylla tidens krav och i alla avseenden bristfällig. Likväl ha vi känt oss manade att offentliggöra den; och hoppas vi, att någon själ, som, även om den kan, ej vill kritisera, men har behov att lära, må tränga sig igenom det grova skalet och finna de sanningar, som trängta efter sin uppenbarelse även "Ur Amos samtal med de unga". Utgivaren. 235 f

"Vishetens väg" hämtade från "anteckningar från predikstolen", alltså någon form av predikomanuskript.

Vishetens väg. »Jag vill undervisa dig om vishetens väg, att du ej må snava, när du löper.» S a l o m o . s 2 3 7

Rubriken till dessa anteckningar.

I

Eko från gångna tider.

Tack vare en älskande faders omsorg har du fått en vårdad uppfostran och utgjorde en bedjande moders hopp. Du var en liten Gabriel för henne, som lutade sig över din vagga, och dina ögon strålade mot henne likt morgon- och aftonstjärnor. »Skulle en moder kunna förgäta sitt barn?»

Ofta låg hon böjd över sängkanten i bön till Gud, medan alla familjens medlemmar sovo, och din fader hörde man ofta på sina knän fråga: Huru skola vi rätteligen förhålla oss med pilten? (Dom. 13: 12.) Har du ej haft en moder?

Men vaggan, som i långa tider gick både natt och dag, har stannat av, det ömmaste hjärta, som någonsin har slagit för dig på jorden, brast i döden — kanske av en hemligt tärande sorg över en förlorad son? — Gud vet det. — Den idoga och verksamma handen, som arbetat för din skull, är avdomnad och sträckt till marken, såsom krigarens arm på slagfältet, när han dog för sitt fosterland. Du fuktade gravranden med tårar och återvände sedan med saknad och ånger i din själ Din moder är död. Du har ingen far. Intet hem. Ditt näste är upprivet. Sätt dig en stund på förstugtrappan och gråt ut. Du hade kunnat vara en bättre son. Men nu är det för sent.

Min son, kom ihåg! Glöm aldrig livets leende vår med dess sköna, hulda väsen: din glada sång, din varma tro, din levande övertygelse, din fasa för synden. Du var Guds barn en gång, och de ömmaste förhoppningar binda dig vid ansvar att hålla nasirskapet heligt. Om än utsatt för tjusande lockelser, hade det varit bättre för dig att dö än att synda och fläcka din själ. Du har bevarat oskulden och svarat frestaren: »Huru skulle jag kunna göra så mycket ont och synda mot min Gud?» Eller hava dina lockar fallit i Delilas sköte? 237 f

Bevekande tal: Då älskande föräldrar och din varma tro. Nu föräldrarna döda, hemmet upplöst. Hur står det till; har du bevarat oskulden eller har dina lockar fallit i Delilas sköte.

Associationer till Simsons barndom, hans nasirskap och hans fall.

Varför är din blick så skygg, och varför rodnar du, som hade så klara blå ögon, när du satt på din moders knä? Varifrån kommer du, och vart går du? Du, som lever i idealernas värld, vad skall du bli? På min vandring har jag sett unge män snava och stappla. En del äro alldeles ruinerade vid 18 à 20 år, många bäddas i en för tidig grav. Har du börjat leva i synden, låt varna dig och vänd om! Har du *under tjänsten i främmande land* förlorat själafriden, *vänd om till Be t e l* och bygg altare åt din barndoms Gud! Din moder kanske är död, men din moders Gud lever. Jag besvär dig, som haft eller kanske har en bedjande moder, stå upp för hennes skull, och börja ett nytt liv. Låt den snöda världen fara. Över de gudlösas hän och världens lekar brinna dessa ord: »*Ve eder, som nu len, ty I skolen gråta och jämra eder.*» Bliv en Guds man! Den moderata kristendomen har ingen framtid. 238

Bevekande tal som skall åstadkomma dåligt samvete och omvändelse. Här är det gamla livet inte enbart ett liv i synd utan också anslutning till "idealernas värld", respektive "moderat kristendom".

Bibelassociationer på rad, ovan markerade med spärrad stil.

Man säger, att det finns föga hopp för avfallingar. Visst är det en dubbel synd att övergiva Herren, »men där synden överflödar, där överflödar nåden mycket mer.» (Rom. 5: 20.) Skriften är full av dyra löften och försäkringar om nåd för de fallna, Om och om igen ropar Guds Ande genom profeterna: Kom igen! Och vid tanken på denna upprättelse säger Herren: Jag skall älska dem av fri vilja, Os. 14: 5. Är det ej för Efraim han uppröres? Är det ej för det hårdnackade Israel han klagar, likt en förtvivlad moder, då hon ser sitt enda barn föras bort av strömmen. »Mitt hjärta vänder sig i mig, allt mitt medlidande är i rörelse.

Jag vill icke verkställa min vredes brand, ty jag är Gud och icke en människa.» Os. 11. Har du ej sett, huru Herren, då han under väckelsetider kommer till en ort, först kallar hem sina avfälliga barn? En väckelse börjar alltid med de fallnas upprättelse.

Din barndoms ängel, din ungdoms förtrogne, är innerligt fästad vid sin ungdomsbrud genom många dyra minnen, som varken tid eller evighet kan utplåna. Därför säger han: »Jag kommer ihåg, dig till godo, din ungdoms kärlek, och att du älskade mig under din trolovningstid». Jer. 2. Han känner en djup saknad i sin själ och har ingen ro, förr än du är upprättad, utan ser dig för sina ögon, varhelst han går, såsom skriften säger: »Dina murar äro beständigt inför mig.» Och hans nåd är allsmäktig att återställa det förlorade paradiset och göra dig lyckligare än du någonsin har varit. »Om du än vore vid himmelens ända, skall Herren, din Gud, hämta dig därifrån, och Herren, din Gud skall låta dig komma till det land, som dina fäder besuttit, och du skall besitta det, och Herren, din Gud, skall omskära ditt hjärta, så att du *skall älska Herren, din Gud, av hela ditt hjärta och av hela din själ, och han skall göra dig lyckligare, och talrikare än dina fäder hava varit.* 5 Mos. 30. 238 f

Skriften full av löften om nåd för de fallna. Och Gud längtar efter sitt förlorade barn och känner ingen ro förrän du är upprättad. Och Herren skall omskära ditt hjärta så att du kan älska din Gud... Allt bibliskt begrundat.

Det är visserligen ej Guds vilja, att vi skola falla, och han, som besegrat världen, kan bevara oss från det onda; men vår egen halsstarrighet och vårt hjärtas högmod gör, att många förståndiga måste falla, »på det att de skola varda luttrade, beprövade och rena till ändens tid.» Dan. 11: 35. Och den trofaste Gud, som mitt under allt är och förbliver »himmelens Gud», vänder allt till godo för sitt folk och till sitt rikets fromma, så att den fallne, återupprättad, vinner både fostran och erfarenhet att vägleda, trösta och hugsvala dem, som råka i samma nöd. »Jag vill komma ihåg mitt förbund med dig i din barndoms dagar och upprätta med dig ett evigt förbund - — — att du måtte komma till besinning och blygas och ej mer upplåta din mun för skams skull, när jag förlåter dig allt vad du har gjort. Och du skall mottaga dina systrar, såväl dem som äro större som dem som äro mindre än du, och jag skall giva dig dem till döttrar.» Hes. 16. 240

Ett försök att förklara Guds handlande.

Evad som händer, bevara ett minne av din härkomst, och minns, att du omfattas med en kärlek, som aldrig kan förgäta. Människor kunna se på den fallne med förakt, men den förolyckades fader ropar: »Absalom, Absalom, min son, ack, att jag hade fått dö i ditt ställe!» Och — underbara kärlek! — han stiger ned för att dö. Han gråter, han ropar och kämpar under blodsvett. Hör, han ropar: »Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig!»

Träd närmare! Se, han utsträcker sina armar i korsöden för att omfamna dig och viskar med bleka läppar: »Förgät ej mig!» Vem är han? Det är Jesus. Varför dog han? »Din synd är försonad, och du får dubbelt av Herrens hand för alla dina syndastraff.» (Jes. 40: 2.)

Du är köpt med Jesu blod, och han lever för att vinna din kärlek. Och du älskar ju honom? Han är ju den e n d e i ditt hjärta? 240 f

Minns din härkomst, minns att du omfattas av en kärlek som inte kan glömma. Minns en som offrar sig för dig så långt att han upplever sig övergiven. Du är köpt med Jesu blod.

De bibliska anknytningarna i avsnittets omvändelseförkunnelse till ett Guds barnbarn.

Förutsättning: Det som gäller det utvalda folket (i Gamla testamentet resp i NT som Jesusfolket) gäller också ett Guds barnbarn

1 Mos 12:8 s 238 Och han flyttade därifrån till det berg, som låg öster om Betel, och slog där upp sitt tält, så att han hade Betel i väster och Aj i öster, och han byggde där ett altare åt Herren och åkallade Herrens namn.

1 Mos 39:9 s 238 Han är icke större i detta huset han än jag, och intet har han undandragit mig, utom dig allena, emedan du är hans hustru. Och huru skulle jag nu så mycket ondt göra och synda emot Gud

5 Mos 30:4-10 s 240 ⁴Om ock dina fördrivna vore vid himmelens ända, skulle HERREN, din Gud, församla dig därifrån och hämta dig därifrån. ⁵Och HERREN, din Gud, skall låta dig komma in i det land som dina fäder hava haft till besittning; och du skall taga det i besittning, och han skall göra dig gott och skall föröka dig mer än han har gjort med dina fäder. ⁶Och HERREN, din Gud, skall omskära ditt hjärta och dina efterkommandes hjärtan, så att du skall älska HERREN, din Gud, av allt ditt hjärta och av all din själ, för att du må leva. ⁷Och HERREN, din Gud, skall lägga alla dessa förbannelser på dina fiender och på dem som hata och förfölja dig. ⁸Och du skall åter höra HERRENS röst och göra efter alla hans bud, som jag i dag giver dig. ⁹Och HERREN, din Gud, skall giva dig överflöd och lycka i alla dina händers verk, i ditt livs frukt och i din boskaps frukt och i din marks frukt. Ty såsom HERREN fröjdade sig över dina fäder, skall han då åter fröjda sig över dig och göra dig gott, ¹⁰när du hör HERRENS, din Guds, röst, så att du håller hans bud och stadgar, det som är skrivet i denna lagbok, och när du vänder åter till HERREN, din Gud, av allt ditt hjärta och av all din själ.

Dom 13:12 s 237 Och Manoah sade: När nu så sker såsom du har sagt, *huru skola vi då rätteligen förhålla oss i afseende på pilten*, och hvad hafva vi att göra med honom?

Dom 16:19 s 238 Och hon lät honom sofva på sina knän och tillkallade en man, som rakade af honom de sju flätorna på hans hufvud. Och nu först betvinade hon honom, och hans styrka vek ifrån honom.

2 Sam 18:33 s 240 ³Då blev konungen häftigt upprörd och gick upp i salen över porten och grät. Och under det att han gick, ropade han så: "Min son Absalom, min son, min son Absalom! Ack, att jag hade fått dö i ditt ställe! Absalom, min son, min son!"

Ordspr 4:11-12 s 237 Jag vill undervisa dig om vishegterns väg, jag vill leda dig på det rättas stigar, att dina steg ej måtte trängas när du går, och att du ej måtte snafva när du löperä

Jes 40:2 s 241 ²Talen ljuvligt till Jerusalem och prediken för det, att dess vedermöda är slut, att dess *skuld är försonad och att det har fått dubbelt igen av HERRENS hand för all sina syndastraff.*

Jes 49:15 s 237 *Kan då en moder förgäta sitt barn*, så att hon icke har förbarmande med sin

livsfrukt? Och om hon än kunde förgäta sitt barn, så skulle dock jag icke förgäta dig.
Jes 49:16 s 239 Si på mina händer har jag tecknat dig. *Dina murar äro beständigt inför mig.*

Jer 2:2 s 239 Gack bort och predika i Jerusalems öron och säg: Så säger Herren: *Jag kommer ihåg, dig tillgodo, din ungdoms kärlek, och att du älskade mig under din trolofningstid* och följde efter mig i öknen, i det land där man icke sår;

Hes 16:60-63 s 240 Men jag vill nu tänka på det förbund som jag slöt med dig i din ungdoms dagar, och upprätta med dig ett evigt förbund. Då skall du tänka tillbaka på dina vägar och skämmas, när du får taga till dig dina systrar, de större jämte de mindre; ty jag skall giva dem åt dig till döttrar, dock icke för din trohet i förbundet. Men jag skall upprätta mitt förbund med dig, och du skall förnimma att jag är HERREN; och så skall du tänka därpå och blygas, så att du av skam icke mer kan upplåta din mun, då när jag förlåter dig allt vad du har gjort, säger Herren, HERREN.

Dan 11:35 s 240 Och af de förståndiga skola många falla, på det att de skola varda luttrade, bepröfvade och renade till ändens tid; ty den tiden är icke ännu kommen.

Hos 11:8 f s 239 Men huru skall jag kunna giva dig till pris, Efraim, och låta dig fara, Israel? Icke kan jag giva dig till pris såsom Adma och låta det gå dig såsom Seboim? *Mitt hjärta vänder sig i mig, all min barmhärtighet vaknar. Jag vill icke verkställa min vredes brand; jag vill icke vidare fördärfva Efraim, ty jag är Gud och icke en människa.* Helig är jag midt ibland dig, och med vrede vill jag icke komma.

Hos 14:5 s 239 *Jag vill hela dem ifrån deras affall, älska dem af fri vilja, ty min vrede har vändt sig ifrån honom.*

Matt 26:28 s 241 ty detta är mitt blod, förbundsblodet, som varder utgjutet för många till syndernas förlåtelse.

Matt 27:46 s 240 ⁴⁶Och vid nionde timmen ropade Jesus med hög röst och sade: "Eli, Eli, lema sabaktani?"; det betyder: " mig Min Gud, min Gud, varför har du övergivit?"

Luk 6:24-26 s 238 Men ve eder, I som ären rika, ty I haven fått ut eder hugnad! Ve eder, som nu ären mätta, ty I skolen hungra! *Ve eder, som nu len, ty I skolen sörja och gråta!* Ve eder, när alla människor tala väl om eder! På samma sätt gjorde ju deras fader i fråga om de falska profeterna.

Rom 5:20 s 239 Men lagen kom också in, på det att öfverträdelsen skulle öfverflöda; men hvarest synden öfverflödande, där öfverflödade nåden ännu mer,

Bibelanvändningen närmare exemplifierad

1 Förmaning via bibliska associationer

1 Mos 12:8 s 238 Och han flyttade därifrån till det berg, som låg öster om Betel, och slog där upp sitt tält, så att han hade Betel i väster och Aj i öster, och han byggde där ett

altare åt Herren och åkallade Herrens namn. **(Att vända tillbaka till trons liv=att bygga ett altare i Betel)**

2 Bibliska associationer ersätter "rakpåsak-tal"

Dom 13:12 s 237 Och Manoah sade: När nu så sker såsom du har sagt, *huru skola vi då rätteligen förhålla oss i afseende på pilten*, och hvad hafva vi att göra med honom? **(skall få lyssnaren att förbinda den avfallne med Simson)**

3 Bibelberättelser som förebilder

1 Mos 39:9 s 238 Han är icke större i detta huset han än jag, och intet har han undandragit mig, utom dig allena, emedan du är hans hustru. Och huru skulle jag nu så mycket ondt göra och synda emot Gud **(Josefs ståndaktighet gentemot Potifars hustru)**

5 Mos 30:4-10 s 240 4Om ock dina fördrivna vore vid himmelens ända, skulle HERREN, din Gud, församla dig därifrån och hämta dig därifrån. 5Och HERREN, din Gud, skall låta dig komma in i det land som dina fäder hava haft till besittning; och du skall taga det i besittning, och han skall göra dig gott och skall föröka dig mer än han har gjort med dina fäder. 6Och HERREN, din Gud, skall omskära ditt hjärta och dina efterkommandes hjärtan, så att du skall älska HERREN, din Gud, av allt ditt hjärta och av all din själ, för att du må leva. 7Och HERREN, din Gud, skall lägga alla dessa förbannelser på dina fiender och på dem som hata och förfölja dig. 8Och du skall åter höra HERRENS röst och göra efter alla hans bud, som jag i dag giver dig. 9Och HERREN, din Gud, skall giva dig överflöd och lycka i alla dina händers verk, i ditt livs frukt och i din boskaps frukt och i din marks frukt. Ty såsom HERREN fröjdade sig över dina fäder, skall han då åter fröjda sig över dig och göra dig gott, 10när du hör HERRENS, din Guds, röst, så att du håller hans bud och stadgar, det som är skrivet i denna lagbok, och när du vänder åter till HERREN, din Gud, av allt ditt hjärta och av all din själ. **(EG förutsätter att löftena till Herrens folk även gäller Guds barnbarn)**

Jer 2:2 s 239 Gack bort och predika i Jerusalems öron och säg: Så säger Herren: *Jag kommer ihåg, dig tillgodo, din ungdoms kärlek, och att du älskade mig under din trolofningstid* och följde efter mig i öknen, i det land där man icke sår; **(det som gällde det avfallna Jerusalem gäller även Guds barnbarn)**

4 GT-uttryck som pekar fram emot förverkligande i Kristus

2 Sam 18:33 s 240 3Då blev konungen häftigt upprörd och gick upp i salen över porten och grät. Och under det att han gick, ropade han så: "Min son Absalom, min son, min son Absalom! Ack, att jag hade fått dö i ditt ställe! Absalom, min son, min son!"

5 Direkt löfte

Ordspr 4:11-12 s 237 Jag vill undervisa dig om vishetens väg, jag vill leda dig på det rättas stigar, att dina steg ej måtte trängas när du går, och att du ej måtte snafva när du löper **(Direkt löfte då, direkt löfte idag)**

6 Profetiskt om försoningen

Jes 40:2 s 241 2Talen ljuvligt till Jerusalem och prediken för det, att dess vedermöda är slut, att dess skuld är försonad och att det har fått dubbelt igen av HERRENS hand för all sina syndastraff.

7 Guds omsorg då, Guds omsorg nu

Hos 11:8 f s 239 Men huru skall jag kunna giva dig till pris, Efraim, och låta dig fara, Israel? Icke kan jag giva dig till pris såsom Adma och låta det gå dig såsom Seboim? *Mitt hjärta vänder sig i mig, all min barmhärtighet vaknar. Jag vill icke verkställa min vredes brand; jag vill icke vidare fördärfva Efraim, ty jag är Gud och icke en människa.* Helig är jag midt ibland dig, och med vrede vill jag icke komma.

Hos 14:5 s 239 *Jag vill hela dem ifrån deras affall, älska dem af fri vilja, ty min vrede har vändt sig ifrån honom.*

Jes 49:15 s 237 *Kan då en moder förgäta sitt barn, så att hon icke har förbarmande med sin livsfrukt? Och om hon än kunde förgäta sitt barn, så skulle dock jag icke förgäta dig.*

Jes 49:16 s 239 Si på mina händer har jag tecknat dig. *Dina murar äro beständigt inför mig.*

Matt 27:46 s 240 ⁴⁶Och vid nionde timmen ropade Jesus med hög röst och sade: "Eli, Eli, lema sabaktani?"; det betyder: " mig Min Gud, min Gud, varför har du övergivit?"

8 Förlåtelse då, förlåtelse nu

Hes 16:60-63 s 240 Men jag vill nu tänka på det förbund som jag slöt med dig i din ungdoms dagar, och upprätta med dig ett evigt förbund. Då skall du tänka tillbaka på dina vägar och skämmas, när du får taga till dig dina systrar, de större jämte de mindre; ty jag skall giva dem åt dig till döttrar, dock icke för din trohet i förbundet. Men jag skall upprätta mitt förbund med dig, och du skall förnimma att jag är HERREN; och så skall du tänka därpå och blygas, så att du av skam icke mer kan upplåta din mun, då när jag förlåter dig allt vad du har gjort, säger Herren, HERREN.

9 Avfallsproblematiken förutsedd

Dan 11:35 s 240 Och af de förståndiga skola många falla, på det att de skola varda luttrade, bepröfvade och renade till ändens tid; ty den tiden är icke ännu kommen.

10 Jesu försoning tillämpad

Matt 26:28 s 241 ty detta är mitt blod, förbundsblodet, som varder utgjutet för många till syndernas förlåtelse.

11 Guds vrede över de gudlösa

Dom 16:19 s 238 Och hon lät honom sofva på sina knän och tillkallade en man, som rakade af honom de sju flätorna på hans hufvud. Och nu först betvinade hon honom, och hans styrka vek ifrån honom.

Luk 6:24-26 s 238 Men ve eder, I som ären rika, ty I haven fått ut eder hugnad! Ve eder, som nu ären mätta, ty I skolen hungra! *Ve eder, som nu len, ty I skolen sörja och gråta!* Ve eder, när alla människor tala väl om eder! På samma sätt gjorde ju deras fader i fråga om de falska profeterna.

12 Nåden tillämpad

Rom 5:20 s 239 Men lagen kom också in, på det att öfverträdelsen skulle öfverflöda; men hvarest synden öfverflödande, där öfverflödade nåden ännu mer